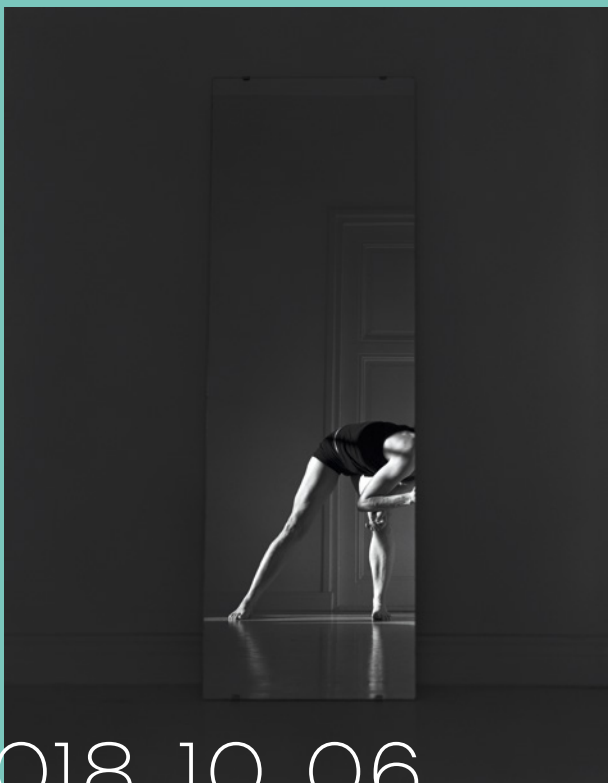

LUDWIG
MÚZEUM

Salla Tykkä
Rövid címek
/ Short Titles

2018. 10. 06.
– 2019. 01. 06.

Salla Tykkä
Rövid címek
/ Short Titles

2018. 10. 06.
– 2019. 01. 06.

A borítón / On the cover:
Salla Tykkä: Torzó I. / Torso I, 2015
tintasugaras nyomtatás / inkjet print

Kurátor / Curator:
PETRÓ Zsuzsanna

A szinte kizárólag női főszereplőket felvonultató kisfilmek a női psziché és a jellegzetesen női létélmény problémaköreit igyekeznek feltérképezni. A legdominánsabb tematikus elemek az emlékezés mechanizmusának feldolgozása, a személyes mentális problémákkal (evészavarok) való szembenézés, a test feletti kontroll manifesztációi, valamint a női énkép problémái és a férfi-női kapcsolatrendszer kérdései.

Salla Tykkä

Salla Tykkä Helsinkiben él és dolgozik. 2003-ban diplomázott a Helsinki Képzőművészeti Akadémián. 1996 óta alkot a fotó, videó és a film műfajában. Karrierje során olyan városok neves intézményeiben állított ki, mint London, Norrköping, Amszterdam, New York, vagy Párizs, valamint részt vett a Sidney Biennálén (2010) és a Velencei Biennálén (2001). A képzőművészeti kiállítások mellett filmjeit számos nemzetközi filmfesztiválon is láthatta a közönség, így az Oberhauseni Rövidfilm Fesztiválon (2002, 2003), a New York-i Tribeca Filmfesztiválon (2003), vagy a Rotterdami Nemzetközi Filmfesztiválon (2014), ahol a zsűri *Óriás* című kisfilmjéért neki ítélte a Canon Tiger-díjat. 2015-ben elnyerte a William Thuring-díjat. A Ludwig Múzeum tárlata Tykkä első kelet-európai egyéni kiállítása. Magyarországon korábban két ízben vett részt csoportos tárlatokon: a Múcsarnok Trans Sexual Express (2002) című, valamint a Ludwig Múzeum Sarkvidéki Hisztéria – Finn Kortárs Művészet (2009) című kiállításán.

Salla Tykkä's short films feature almost exclusively female protagonists, and thematically try to map the issues of the female psyche and specifically feminine life experience. In her oeuvre, Tykkä explores psychological, social and cultural subject matters, such as the mechanisms of remembrance, mental issues (eg. eating disorders), control over our own body and mind, female self-image, as well as relational power structures between the sexes.

Salla Tykkä

Salla Tykkä lives and works in Helsinki. She graduated from the Academy of Fine Arts in Helsinki in 2003. She has been working with photography, video and film since 1996. Her works have in recent years been seen in solo and group exhibitions in prominent institutions in cities like London, Norrköping, Amsterdam, New York and Paris, and she has participated in the Biennale of Sydney (2010), as well as the Venice Biennale (2001). Tykkä's films have also been shown at international film festivals such as the International Short Film Festival Oberhausen (2003, 2002), or the Tribeca Film Festival in New York (2003). In 2006, she won the Arte Prize at the Hamburg Short Film Festival, as well as the Canon Tiger Award at the International Film Festival Rotterdam (2014) for her short film, Giant. She received the William Thuring Award of the Finnish Art Society in 2015. The exhibition in Ludwig Museum in Tykkä's first solo show in Eastern Europe. Previously, her works were included in the exhibition titled Trans Sexual Express in Kunsthalle, Budapest (2002) and Arctic Hysteria, New Art from Finland in Ludwig Museum, Budapest (2009).

Óriás

(HD videó, 12'20", 2013)

A dokumentumjellegű kisfilm két romániai bentlakásos gimnasztikai lányiskola belső világába enged betekintést modern és archív felvételeken keresztül. A fiatal lányok edzését bemutató felvételeket a gyerekekkel két évvel korábban készített interjú hangfelvételei kísérik.

A kislányok szűkszavú válaszaiból kirajzolódik előttünk egy szigorú korlátok közé szorított, zárt világ. Kiskamaszoktól szokatlan fegyelmelemmel, koncentrációval, hangtalanul végzik a bonyolult gyakorlatokat. Az interjúk dialógusát leszámítva csak a tornaszőnyegen landoló meztelen talpak csattanását hallhatjuk. Többségüket már óvodás korban, négy évesen kiválogatta az iskola tehetségkutatója, így a sporttal kapcsolatos legkorábbi emlékeik ehhez az eseményhez kapcsolódnak. Mindennapjaikat azóta a szigorú edzésprogram határozza meg egy évtizedek óta változatlanul működő intézményben.

Tykká munkáinak egyik alapmotívuma, a sport és az abban megnyilvánuló saját test fölötti kontroll itt a kiskamaszok hosszú évek fegyelmezett edzése révén célirányosan kidolgozott fizikumában mutatkozik meg. Az intézmény oktatási és edzés módszere tükröt tart a gyerekekben rejtőző elemi erő megzabolozását célzó civilizációs oktatási rendszernek.

Salla Tykká: *Óriás / Giant*, 2013

HD videó / HD video 12'20", képernyőfotó / screen capture

Giant

(HD videó, 12'20", 2013)

The documentary-like short film looks into the inner life of the Romanian all-girls' schools for gymnastics through contemporary and archival footage. The images of the training of the young girls are accompanied by interviews originally conducted two years earlier as preparatory exercise for filming.

The succinct answers of the girls paint the picture of a strictly restricted, closed world. As the girls are going through the motions during the demanding training with a level of focus unusual for kids of this age, we can only hear the thud of naked feet on the gym mat.

The majority of the students were selected by the school's talent scout at the tender age of four in kindergarten. Therefore, their earliest memories of the sport are associated with this event. Ever since, their everyday life is defined by the gruelling training in this institution that hasn't changed for several decades.

One of the main motifs of Tykká's works is the control over our own body as manifested in sport. Here, it is conveyed by the girls' fastidiously perfected physique, the result of years of disciplined training. At the same time, the institution also acts as a mirror to the civilised education system and its aim to tame the primordial power hidden in every child.

Airs Above the Ground

(HD videó, 7'21", 2010)

The "airs above the ground" is a specialised acrobatic branch of dressage referred to as high school, when both front or back legs of the horse, or even all four are in the air. The early form of dressage was supposedly part of military training, aimed to strengthen the connection between horse and horseman, as well as to help creating optimal physical and mental readiness, essential in battle. Today, elements of classical dressage appear in various forms, from Olympic numbers to horse circus. According to the philosophy of dressage, the training aims to bring out the best and most noble characteristics both in horse and horseman, such as balance, patience, physical strength, self-control, kindness and empathy.

„Anyámról akartam alkotni valamit, de mindig csak apámra tudtam gondolni.” A videót indító, első pillantásra ide nem illő rejtélyes mondat a férfi-női hatalmi játszmák metaforájaként megjelenő bokszmeccset az apa-lánya kapcsolat síkjára emeli.

A nő szatén rövidnadrágban, félmeztelenül áll a ringben, akárcsak egy profi férfi bokszoló. A fedetlen keblű nő toposza többnyire az érzéki vágy, szépség, lágyág kifejeződése, ugyanakkor a kitérülködésben rejlő erő, a szabadság, a lázadó szellem megnyilvánulása is lehet. A ruhátlanság a nőt még inkább sebezhetővé teszi, ami itt azonban olyan belső erőként jelenik meg, amely összezavarni látszik ellenfelét. Pőresége azonban nem csupán a fizikai sebezhetőség miatt érinti kellemetlenül mind a nézőt, mind az ellenfelet. A meztelen felsőttest a nő szexuális énjének lázadása a ránehezülő apai hatalom ellen.

A videóhoz felhasznált zenei betét egyfelől a 70-es évek egyik klasszikus bokszeposza, a *Rocky* hangulatát és a műfaj oly jól ismert kliséit emeli át a rövidfilmbe. A főhős alulról küzd fel magát a verhetetlen ellenfél szintjére, hősies erőfeszítésének jutalma pedig a végső győzelem. A filmes bokszlegendákkal ellentétben azonban itt nincs győztes. A bokszoló nő pusztán a hagyományosan férfiasnak tartott

Salla Tykkä: Erő / Power, 1999
videó / video, 16 mm film, 4'15", képernyőfotó / screen capture

neither of them wins. At the end of the short film, the fighters simply walk out of the scene.

“I wanted to make a work about my mother, all I could think of was my father.” The cryptic quote at the beginning of the video converts the metaphor of the ‘war of the sexes’ into an analogy of father-daughter relationships.

Just like a professional boxer, the woman wears satin shorts and fights with no top on. The image of the bare chested woman traditionally expresses sensuality, softness and beauty, or power, freedom, and a rebellious spirit. Even though her nakedness makes her even more vulnerable, in reality it manifests itself as inner strength, which also confuses her opponent. It is not only her fragile frame and comparable weakness that makes us uncomfortable. Her exposed chest may also symbolise the sexual rebellion of the woman against the father’s oppressive power.

The musical score used for the video evokes the famous 1976 box epic, *Rocky*, along with the well-known clichés of the genre. The hero fights with his own demons to get to the top, to the level of the impossible opponent, and his prize is the final victory. As opposed to the traditional box fables, there is no winner in *Power*. There is no need. Merely by standing her ground in a masculine sport such as box, the woman has punched a hole – albeit a small one – in this testosterone fuelled genre. In the fight of man and woman, or father and daughter, victory is not an option, the match must be fought over and over again.

Lasso

(HD video, 35mm film, 3'48", 2000)

Lasso, a poignant initiation narrative tells the story of a young girl balancing on the precarious edge of childhood and womanhood.

Typical Finnish suburbs. A young woman walks up to the entrance of a family home, jiggles the door handle, to no avail, then walks around the house and peeks into the living room through the slits of the closed blinds. She accidentally witnesses a young man’s acrobatic and sensuous exercise with a lasso. Mesmerised by the beauty and the abandon of his movements as if in a trance, she also seems to lose herself in the moment. Observing him ignites within her the first cautious spark of carnal desire, or rather the desire for connection.

sportban való helytállásával üt rést a megidézett műfaj maskulin homlokzatán. A férfi-nő, apa-lánya harcában azonban nem győzhet egyik fél sem, a meccset újra és újra le kell játszani.

Lasszó

(HD videó, 35mm film, 3'48", 2000)

A *Lasszó* érzékeny beavatástörténet, amely a felnőtt- és gyermeklét határán álló fiatal nő eszmélését meséli el.

Jellegzetes finn kertvárosi környezet. Egy fiatal lány egy családi ház bejáratához sétál. A bejárati ajtó többszöri próbálkozás ellenére sem nyílik, így a házat megkerülve a hátsó ablak lehúzott redőnyének résein át kukucskál be a házba, ahol akarata ellenére szemtanúja lesz, ahogy egy fiatal, félmeztelen férfi akrobatikus mutatványokat gyakorol lasszójával. A férfi elmélyült játéka szinte megbabonázza a lányt, aki környezetéről megfeledkezve titkon figyelni kezdi a jelenetet. Ahogy az atletikus férfit szemléli, mi is szemtanúi lehetünk az érzéki vágy, a kapcsolódás vágya első óvatos fellobbanásának, amely azonban a következő pillanatban szertefoszlik.

Salla Tykkä: *Lasszó / Lasso*, 2000
HD videó / HD video, 35mm film, 3'48"
képernyőfotó / screen capture

This spark however, is short lived: it is snuffed out in the mere blink of an eye. She is woken from her delirium by the loud smack of the lasso on the floor, as the boy finishes his training. She slowly walks away from the window, stunned by the experience.

Due to the lack of dialogue, meaning is conveyed by the strictly conceptual plot, the strong, emotionally and sexually charged imagery, as well as the captivating soundtrack. The music of the film *Once Upon a Time in The West* evokes the world of the western movies of the 60s and 70s, thus reflecting on its depiction of the roles of men and women. The traditional gender roles dictated duality of these western movies can be detected here, too: the lonely, independent male hero fulfils his own destiny, while the woman is passively observing from the background, often acting as the victim.

The girl in *Lasso* experiences the same exclusion. By realising that she can never be part of the boy's intimate world, or that connection is impossible, causes her sadness. As a result, the drama takes on an emotional, rather than a sexual connotation.

With the girl appearing as an observer, we see the scene through her eyes, which not only maintains, but questions traditional gender roles. Instead of the male gaze, we see the story through the female gaze and not the other way round. It is not the woman here who becomes the object of desire, but the boy's beauty and movements.

Retrospective

(3 HD video, 5 mm, 8 mm, 2016)

The now mid-career artist looks back on her professional path by making a subjective inventory of the most important tools of her trade: the camcorders and cameras that have accompanied her throughout the years. During the remembrance, professional and private memories blend together, highlighted by private footages that flash throughout the artist's narrative.

Her short films often incorporate some elements from her childhood memories, however, the narrator in *Retrospective* actively and systematically recalls turning points in her career, making the process or remembrance the core structure of the work. By interweaving the objective narration and the private videos, Tykkä blurs the lines be-

A gyakorlat végét jelző éles lasszócsattanás mintha delíriumból ébresztené fel a lányt, aki felriadva ismét visszazuhan a való világba, majd a látottaktól megrendülve elsétál az ablaktól.

Dialógus hiányában a szigorúan konceptuális cselekmény, a képek erőteljes érzelmi és érzéki töltöttsége, valamint a jellegzetes, magával ragadó filmzene hordozza a jelentést. A *Volt egyszer egy vadnyugat* klasszikus zenéje a '60-as, '70-es évek spaghettiwesternjeinek világát, világképét idézi, így reflektálva az ott megjelenő férfi-női szerepek mechanizmusaira. A klasszikus western tradicionális nemi szerepei diktálta férfi-női kettősség itt is megjelenik: a magába forduló, magányos férfi hős, aki önnön világába merülve járja a maga útját, valamint a háttérben megfigyelőként vagy legfeljebb passzív áldozatként megjelenő nő.

A lány ugyanezt a kirekesztettséget éli át. Annak a felismerése, hogy nem lehet részese a fiú intim világának, a kapcsolatteremtés lehetetlensége szomorúságot vált ki, így a filmben lejátszódó dráma inkább érzelmi, mintsem szexuális jellegű.

Salla Tykkä: *A gyűlöletem hiábavaló / My Hate is Useless*, 1996
videó / video, 1'22", képernyőfotó / screen capture

tween personal and professional. The artist's self is just as present in the works intended for the public, as in the more intimate shots.

According to her ars poetica, remembrance is parallel to watching or producing movies. Recalling our memories is like playing a movie in our heads to one viewer - ourselves. This is how filmmaking can become remembering or even processing memories.

My Hate is Useless Still

(video, 1'22", 1996)

(video, 1'23", 1999)

Salla Tykkä's early works document her struggle with anorexia and her relationship with her body both as a personal, as well as a social construct.

We can follow the everyday struggle of a woman suffering from an eating disorder, or possibly body dysmorphia. The restriction of food intake and obsessive exercise are a sign of the compulsive desire to (re)gain control of mind and body and counteract the deep rooted hatred towards one's body and the outside world. This power struggle with oneself, manifested in physical exertion, appears to be directly linked to the act of artistic creation in Tykkä's perception.

Salla Tykkä: *Retrospektív / Retrospective*, 2016

3 HD videó / 3 HD video, 5 mm, 8 mm, 15'17"

képernyőfotó / screen capture

Azáltal azonban, hogy a lány a megfigyelő, és az ő szemén keresztül látjuk a fiatal fiút, nemcsak fenntartja, hanem meg is kérdőjelezi a hagyományos nemi szerepeket. Itt a férfi helyett a női tekintet a meghatározó, a kislány megfigyelésének lesz a tárgya a fiú, és nem fordítva. Itt nem a nő válik a vágy tárgyává, hanem a férfi fizikai szépsége, mozdulatai.

Retrospektív (HD videó, 5 mm, 8 mm, 15'17", 2016)

A művész karrierje zenitjéről tekint vissza eddigi pályafutására az évek során használt kamerák számbavételével, mialatt a szenttelen, tényekre koncentráló elbeszélésfolyamatot privát videófelvételek szakítják meg.

Míg rövidfilmjeinek cselekménye gyakran személyes élményeinek áttételes lenyomata, a *Retrospektív* narrátora aktív emlékezésmunka során idézi fel munkássága fordulópontjait szakmája legfontosabb eszközeinek, a karrierjét végigkísérő kameráknak a bemutatásával. Az objektív elbeszélés és a privát videófelvételek váltakozása össze-mossa a személyes és szakmai én határát. A művész énje ugyanúgy jelen van a nyilvánosságnak szánt alkotásokban, mint a családi felvételekben.

Tykkä ars poeticája szerint az emlékezés párhuzamba állítható a filmkészítés folyamatával. Emlékeink felidézése nem más, mint fejünkben lejátszani saját filmünket egyetlen nézőnek, önmagunknak. A filmkészítés így válhat emlékezéssé, valamint az emlékek feldolgozásává, amely itt a cselekmény alapvető szervező elveként jelenik meg.

Gyűlöletem hiábavaló (videó, 1'22", 1996) Még mindig (videó, 1'23", 1999)

Salla Tykkä korai videóiban az anorexiával való küzdelmét, valamint a saját testéhez és a kollektív testhez való viszonyát dokumentálja.

Az evészavarban, valamint testképzarban szenvedő nő mindennapi élethalálharcát láthatjuk itt. A saját test és elme feletti kontroll visszaszerzéséért folytatott küzdelem, az önmaga iránti gyűlölet feldolgozásának kísérlete az étel megtagadása és a kényszeres, eltúl-

Photographs

Photography has been an integral part of Salla Tykkä's oeuvre since the beginning of her career as an artist. Her photographic works were in several cases created parallel to her video works. However, they are authentic, independent ideas, even if part of the same thought process that created the short films. They are rather visual experiments of the photographic medium, image circulation and many times, of memories.

The photographs shown at the exhibition also fit into the thinking process of the video works, providing an alternative way of observing the surrounding world.

Salla Tykkä: *Untitled*
(White, 614 Conversano Monteaure XXXI, 30.4.2009)
tintasugaras nyomtatás / inkjet print, 1500 × 1750 mm

zott testedzés révén kerül kifejezésre. A küzdelmet, valamint a fizikai megerőltetést a művész összekötni látszik a művészi alkotófolyamat fogalmával.

Fotók

A fotóművészet a filmmel párhuzamosan végigkísérte Salla Tykká pályafutását. Fotósorozatai gyakran a velük egy időben készült videómunkák ikertestvérei, mégsem beszélhetünk egyszerű filmes állóképekről vagy szettfotókról. Önálló gondolatok, ötletek ezek, még ha ugyanannak a gondolatfolyamatnak is a termékei – a filmes történetek világának más szemszögből és eszközökkel megközelített vizuális kísérletei. A kiállításon látható fotósorozatok szintén a bemutatott videómunkák logikai rendszerébe illeszkedő kísérletek, gondolatfoszlányok.

Salla Tykká: *Untitled*
(White 614 Conversano Monteauro XXXI, 31.1. 2013),
tintasugaras nyomtatás / inkjet print, 1500 × 1750 mm

Szöveg / Text:
PETRÓ Zsuzsanna

Lektor / Proofreader:
IVACS Ágnes

Fordítás / Translation:
Christine Grace SZARKO, PETRÓ Zsuzsanna

Grafikai tervezés / Graphic Design:
SZMOLKA Zoltán

Kivitelezés / Print Production:
Keskeny Nyomda

LUDWIG – KORTÁRS MÚZEUM MŰVÉSZETI MÚZEUM

A kiállítás a CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztivállal közös program.
/ The exhibition is organised as part of the CAFe Budapest Contemporary Arts Festival.

A kiállítás fő támogató partnere a Finnagora
/ Main supporting partner of the exhibition is Finnagora.

Műpa Budapest | H-1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel: (+36 1) 555 3444 | info@ludwigmuseum.hu
ludwigmuseum.hu | facebook.com/ludwigmuseum | ludwigmuseum.blog.hu

A kiállítás nyitva / The exhibition is open 2018.10.06. – 2019.01.06.
Kedd – vasárnap, 10:00 – 20:00 / Tuesday – Sunday, 10 a.m. – 8 p.m.
A múzeum hétfőn zárva / The museum is closed on Mondays

Támogatók / Sponsors

FINNAGORA

frame contemporary art
finland

Médiapartnerek / Media Partners

PESTI ÉS I

OBSERVER